

Erfelijk belast

Van Mark Billingham verscheen eveneens bij uitgeverij Anthos

In het duister

Mark Billingham

Erfelijk belast

Vertaald door
Ankie Klootwijk en
Ernst de Boer

Anthos|Amsterdam

ISBN 978 90 414 1567 7

© 2009 Mark Billingham Ltd.

© 2010 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam, Ankie Klootwijk en Ernst de Boer

Oorspronkelijke titel *Bloodline*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown UK

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Ulrich Allgaier / buchcover.com

Foto auteur Charlie Hopkinson

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor David Shelley

PROLOOG

Debbie en Jason

‘Kom op, schatje! We gaan naar de treinen blazen.’ Debbie Mitchell trekt haar zoon aan zijn arm mee, maar hij trekt net zo hard de andere kant op, naar de chocoladebruine labrador die door een oude vrouw met moeite in bedwang kan worden gehouden. ‘Hakke hakke puf puf,’ zegt Debbie, en ze blaast de lucht uit haar wangen. ‘Kom maar, dat doe je toch zo graag...’

Jason trekt nog harder de andere kant op, hij is sterk als hij wil. Het geluid dat hij maakt zit ergens tussen grommen en jammeren in. Iemand anders zou misschien denken dat hij pijn had, maar Debbie begrijpt hem maar al te goed.

‘Hond,’ zegt hij. ‘Hond, hond!’

De oude vrouw met de labrador glimlacht tegen de jongen – ze heeft hen beiden vaak genoeg in het park gezien – en trekt dan hetzelfde droevige gezicht als altijd wanneer ze zijn moeder aankijkt.

‘Arme stakker,’ zegt ze. ‘Hij weet dat ik snoepjes voor Buzz in m’n zak heb. Hij wil hem er een paar geven. Dat wil je wel, hè?’ De hond hoort dit en trekt nog harder in de richting van de jongen.

‘Sorry,’ zegt Debbie. ‘We moeten gaan.’ Ze geeft een ruk aan Jasons arm en dit keer schreeuwt hij wel van de pijn. ‘Schiets op...’

Ze loopt snel en kijkt om de paarpassen over haar schouder terwijl ze Jason aanspoort. ‘Puf puf,’ zegt ze weer, en ze probeert de angst niet in haar stem te laten doorklinken omdat ze weet hoe snel hij dat soort dingen doorheeft. De jongen begint te glimlachen, hij is de hond alweer vergeten. Hij rent naast haar en maakt nu zelf ook pufgeluiden.

Ergens achter haar blaft de hond nog steeds terwijl Debbie snel doorloopt. De oude vrouw – hoe heette ze ook weer? Sally? Sarah? – bedoelde het goed, en op elke andere dag zou Debbie iets tegen haar gezegd hebben. Ze zou hebben geglimlacht om haar ergernis te verbergen en hebben uitgelegd dat Jason helemaal geen arme stakker is. Dat hij het gelukkigste en meest aanbeden kind op aarde is.

Haar schat. Bijna negen, met al wat haar op zijn benen en een XL Arsenal-shirt. Die zichzelf vrijwel zeker nooit zal kunnen aankleden of zelfstandig zal kunnen eten.

‘Trein,’ zegt Jason. Dat probeert hij althans.

Ze rent over het lager gelegen veld, langs het bankje waar ze meestal even zitten, waar ze soms een ijsje eten als het warm is, en dan rent Jason alvast vooruit terwijl ze doorlopen naar het voetbalveldje. Ze komen hier al een paar jaar, en terwijl ze zich naar de vertrouwde bomenrij langs het spoor haast, bedenkt ze plotseling dat ze niet eens weet hoe het hier heet, of het zelfs wel een naam heeft. Dit is niet Hampstead Heath of Richmond Park – afgelopen zomer was hier wekenlang een potloodventer actief en soms stookten de jongeren uit de buurt ’s avonds fikkie – maar het is wel hún plek.

Van haar en Jason.

Ze kijkt nog een keer achterom, maar blijft in beweging. Ze loopt in een normaal tempo en onderdrukt de impuls om te rennen uit angst dat iemand het ziet en zal proberen haar tegen te houden. De man voor wie ze op haar hoede is, is nergens te zien en ze gaat sneller lopen om Jason in te halen. Hij is voor het doel blijven staan om een denkbeeldige strafschoep te nemen, zoals altijd. Hij doet het steevast, of er op dat moment een potje wordt gespeeld of niet, en de jongens die hier komen voetballen zijn eraan gewend dat hij het veld op loopt en in de buurt van het doel net als Ronaldo met zijn armen loopt te zwaaien. Soms juichen ze hem toe en geen van hen lacht hem meer uit of trekt een raar gezicht. Debbie zou ze stuk voor stuk wel kunnen zoenen, die kleine klootzakjes. Ze neemt af en toe frisdrank of een paar in partjes gesneden sinaasappels voor ze mee.

Ze pakt Jasons hand en knikt in de richting van de brug, zo’n honderd meter verderop en dan naar links.

Ze lopen er snel naartoe.

Normaal gesproken zouden ze van de andere kant zijn gekomen, via de ingang tegenover hun huis, zodat ze op de heenweg over de brug waren gelopen.

Dan hadden ze niet op een plastic stoel hoeven klimmen om over het tuinhek van haar vriendin te klauteren.

Maar dit was geen normale dag.

Wanneer ze weer om zich heen kijkt, ziet ze de man aan de andere kant van het voetbalveldje. Hij zwaait en van schrik doet ze het bijna in haar broek. Hij kan ze niet op tijd inhalen, denkt ze, zelfs niet als hij het op een rennen zet. Of toch wel? Maar het feit dat hij in een normaal tempo loopt, het zelfvertrouwen dat uit zijn ontspannen tred spreekt, jaagt haar meer angst aan dan ze ooit voor mogelijk heeft gehouden. Overtuigt haar ervan dat ze het enige mogelijke doet. Dat wist ze al voordat ze hem aan de telefoon had horen praten. Ze had het aan zijn ogen gezien en aan die vreselijke rode vlek onder zijn jasje.

De man zwaait weer naar haar en begint op een drafje te lopen.

Op de brug blijft Jason op de gebruikelijke plek op haar wachten omdat hij weet dat ze hem zal helpen om de trein te zien aankomen. Hij kijkt haar verward aan als ze naast hem komt staan. Hij blaast de lucht uit zijn wangen en zwaait met zijn armen.

Ooit had hier een ijzeren veiligheidshek gestaan, maar dat was stukje bij beetje gesloopt toen jongeren die niks beters hadden te doen elk stukje metselwerk met graffiti hadden bedekt.

Wie het met wie had gedaan. Wie een flikker was. Wie hier allemaal waren geweest.

Ze legt haar hand op Jasons schouder en begint zich omhoog te trekken, zonder acht te slaan op de pijn als haar knieën langs de baksteen schuren en schuift met haar buik voorzichtig over de bovenkant van de muur. Ze haalt een paar keer achter elkaar adem en trekt dan langzaam een voor een haar benen op, totdat ze zit. Ze durft niet naar beneden te kijken; nog niet.

Ze kijkt om zich heen om er zeker van te zijn dat niemand haar ziet, en op dat moment hoort ze de stem van de echte politieman. Hij is ergens in de buurt en komt van de andere kant van de brug aanlopen. Zijn stem klinkt schor en rauw als hij haar naam roept en ze kan horen dat hij rent. Hij blijft roepen en zoeken, maar Debbie draait zich om.

Te laat, denkt ze. Veel te laat.

Ze steekt haar arm naar beneden om Jason omhoog te trekken en haar hart slaat over als ze zijn opgewonden glimlach ziet. Ze heeft hem altijd zo hoog opgetild dat hij net over de rand kan kijken en de trein kan zien die onder hen door dendert.

Dit is een heel nieuw avontuur.

Ze schreeuwt het uit van de inspanning om hem omhoog te hijsen en vecht tegen de tranen als hij gaat zitten, zijn benen over de rand laat bungelen en dicht tegen haar aan kruipt. Hij voelt de trilling eerder dan zij, en hij maakt slikbewegingen en slaakt opgewonden kreten.

Debbie krijgt een wee gevoel in haar maag en als ze opkijkt ziet ze de trein in de verte de bocht om komen. De ondergrondse van High Barnet naar het zuiden. Ze weet dat hij vlak voor de brug iets langzamer gaat rijden als hij het station Totteridge and Whetstone nadert. Maar toch nog snel genoeg.

Debbie tast naar de hand van haar zoon en knijpt erin. Ze buigt zich naar hem toe en fluistert zachte, geheime woordjes en weet – ook al beweren nog zoveel deskundigen het tegendeel – dat hij haar begrijpt. Hij wijst en gilt als de trein dichterbij komt en meer lawaai maakt.

Debbie sluit haar ogen.

‘Pufpuf,’ zegt Jason en blaast naar de trein.

I

BRAND NEW HEARTACHE

‘... dat het niet levensvatbaar is.’

De vrouw liet de woorden even bezinken; ze had een dikke rol keukenpapier aangereikt, de machine uitgezet en zich toen naar hen toe gedraaid om het nieuws te vertellen terwijl Louise nog bezig was de gel van haar buik te vegen.

Daarna lepelde ze wat statistieken op: percentages, aantal weken en zoveel-op-de-tien. Vertelde nog hoe gewoon dit was en dat het maar goed was dat het nu was gebeurd in plaats van later in het traject.

Thorne had er niet veel van meegekregen.

Niet. Levensvatbaar.

Hij had gezien dat Louise knikte, langzamer dan gewoonlijk met haar ogen knipperde en haar spijkerbroek dichtknoopte terwijl de vrouw het nog even over praktische zaken had. ‘Later kunnen we de details nog wel doornemen,’ had ze gezegd, ‘als jullie wat tijd voor jezelf hebben gehad.’

Was ze eigenlijk wel een arts? Thorne wist het niet zeker. Misschien een echoscopiste of zoiets. Niet dat het veel uitmaakte. Het was duidelijk dat ze die woorden niet voor het eerst had uitgesproken; er was geen enkele hapering of spoor van ongemakkelijkheid te bespeuren geweest, en dat had hij ook niet verwacht. Het was voor alle betrokkenen waarschijnlijk het beste om zakelijk met dit soort dingen om te gaan, dacht hij. Hij kon het per slot van rekening weten. Het was het

beste om maar te zeggen wat er gezegd moest worden en dan weer over te gaan tot de orde van de dag, vooral met die strak geplande afspraken en een hele rij gelukkige stelletjes die buiten zaten te wachten.

Maar dat zinnetje...

Na afloop zaten ze in een hoekje bij de waterdispenser met hun rug naar het centrale deel van een grote open wachtruimte. Vier aan elkaar geklonken plastic stoeltjes. Een mooie citroengele wand met kinder-tekeningen op een prikbord. Een rieten salontafel met een paar tijdschriften en een doos papieren zakdoekjes.

Thorne kneept in Louises hand. Die voelde klein en koud aan in de zijne. Hij kneept nog eens, en ze keek op, glimlachte en snoof.

‘Gaat het een beetje?’ vroeg ze.

Thorne knikte en bedacht dat het eigenlijk een prima eufemisme was. Neutraal, maar toch afdoend. Voor de meeste mensen zou het de klap wat verzachten, en daar ging het tenslotte om.

Niet levensvatbaar.

Dood. Dood binnen in je.

Hij vroeg zich af of hij het zelf niet eens zou kunnen uitproberen, het de volgende keer tevoorschijn kon trekken als hij een afspraak met iemand in een mortuarium had of midden in de nacht op de deur van een arme stakker moest kloppen.

Het geval wil dat uw echtgenoot een dronken idioot met een mes op zak tegen het lijf is gelopen. Het spijt me, maar hij is niet meer... levensvatbaar.

Goed, daardoor werd het slachtoffer wel neergezet als een androïde, maar die afstandelijkheid was belangrijk, toch? Die had je nodig. Het was dat, of elke week een paar extra wijnflessen in de glasbak.

Je moest de pil niet alleen voor jezelf vergulden, maar ook voor hen.

Het spijt me u te moeten meedelen dat uw zoon is neergeschoten. Neergeschoten tot niet-levensvatbaarheid. Hij is even levensvatbaar als een deursklink.

‘Tom?’

Thorne keek op toen Louise hem aanstootte en zag de vrouw die de scan had uitgevoerd door de wachtruimte op hen aflopen. Ze was Indiaas, met een brede rode streep in het haar. Ergens begin dertig, schatte hij. Haar glimlach was volmaakt: droevig, maar tegelijkertijd luchtig.

‘Goed, ik denk dat ik een bed voor u heb gevonden.’

‘Dank u,’ zei Louise.

‘Wanneer hebt u voor het laatst gegeten?’

‘Na het ontbijt heb ik niets meer gehad.’

‘Dat is mooi. We proberen de D en C meteen te doen.’ De vrouw gaf Louise een vel papier en legde uit hoe ze bij de betreffende afdeling moest komen. Daarna keek ze Thorne aan. ‘Misschien is het handig als u naar huis gaat om wat spullen voor haar te halen. Een nachthemd en dat soort dingen...’

Thorne knikte toen de vrouw zei dat Louise het een paar dagen kalm aan moest doen. Hij bleef knikken toen ze zei dat ze het allebei even rustig aan moesten doen, en dat er op het papier telefoonnummers stonden van mensen die ze konden bellen als ze daar behoefte aan hadden.

Hij keek hoe ze terugliep naar haar kamer en zich bij de deur omdraaide om het volgende stel binnen te roepen. In de hoek tegenover hen was hoog aan de muur een tv gemonteerd. Een echtpaar van middelbare leeftijd werd rondgeleid in een villa in Frankrijk of Italië, en de vrouw merkte op hoe kleurig de tegels waren.

‘D en C?’

Louise bestudeerde de aanwijzingen op het papier. ‘Dilatatie en curettage.’

Thorne wachtte, omdat hij er niets van snapte. Het klonk in ieder geval akelig.

‘Schrapen,’ zei Louise uiteindelijk.

Een magere vrouw in een groene overall duwde een karretje met schoonmaakspullen door de gang hun kant op. Ze bleef bij het rieten tafeltje staan, pakte een doek en een plastic spuitfles van het karretje en spoot over een van de lege plastic stoelen. Onder het poetsen wierp ze een blik op Thorne en Louise.

‘Waarom huilt u?’

Thorne nam de vrouw even op en keek toen naar Louise, die naar de vloer keek en het papier om en om draaide. Hij kreeg het plotseling erg warm, hij voelde zijn nekharen kriebelen en voelde het laagje zweet tussen zijn hand en die van Louise. Hij knikte naar het bordje op de deur van de spreekkamer voor prenatale echografie en draaide